

Samfundsansvar Vesthimmerlands Forsyning

2021

Indhold

Forord	3
Økonomisk ansvarlighed	4
Stabilitet og "hvile i sig selv"	4
Kundeservice	4
Grønne og bæredygtige indkøb	4
Social ansvarlighed	6
En rummelig og attraktiv arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø	6
Vores rolle i lokalsamfundet	6
Miljømæssig ansvarlighed	8
CO ₂ e samlet og for hver forsyningsart	8
Klimaneutralitet i 2030	9
Energiforbrug og produktion	11
Metode	12
Opgørelse af energiforbrug	12
Estimat på lattergasudledning	12

Forord

December 2022

Kære læser

Dette er den første redegørelse for Vesthimmerlands Forsynings arbejde med samfundsansvar. Fremover vil vi hvert år præsentere vores resultater i en årlig redegørelse for samfundsansvar.

Formålet med redegørelsen er at give alle interessenter omkring selskabet indsigt i vores holdninger og vores indsatser (interessenter er for eksempel vores kunder, leverandører, ejere, myndigheder, samarbejdspartnere m.fl.).

Vi opfatter samfundsansvar som en bred opgave, der både rummer indsatser relateret til økonomisk ansvarlighed, social ansvarlighed og miljømæssig ansvarlighed – og vi er ambitiøse indenfor alle tre områder.

Vores tilgang til samfundsansvar er baseret på vores forretningsstrategi 2020-2024. Vi har fem helt centrale strategiske indsatsområder:

- En ambitiøs grøn profil
- Kunderne i centrum
- Udvikling med afsæt i kerneopgaverne
- Fokus på samarbejde og partnerskaber
- En samlet organisation

I det følgende beskriver vi vores tilgang og ambitioner og eksemplificerer det både via data og konkrete eksempler. Alt er relateret til aktiviteter i 2021. Det er værd at bemærke at 2021 var et år præget af covid-19 pandemien.

God læselyst.

Lars Andresen
Bestyrelsesformand

Morten Aaby Nielsen
Direktør

Økonomisk ansvarlighed

Vesthimmerlands Forsyning er 100 procent ejet af Vesthimmerlands Kommune, og vi leverer vores ydelser (drikkevand og håndtering af affald og spildevand) på vilkår, der er kendetegnet ved at være et monopol. Vores kunder kan kort sagt ikke vælge en anden leverandør.

Det stiller et helt særligt krav til vores økonomiske ansvarlighed og fokus på kundeservice. Statslige og kommunale myndigheder sætter krav til det serviceniveau, som vi leverer (f.eks. renskvalitet, udledningstilladelser, indsamlingsordninger).

Vi lever naturligvis op til disse krav, og i mange tilfælde leverer vi også et højere serviceniveau end krævet. Men de lovgivningsmæssige krav der stilles, er samtidig med til at afgøre vores omkostninger, hvilket afspejler sig i den pris, som vi opkræver hos vores kunder. Vi er således ikke selv i fuld kontrol over takster og gebyrer.

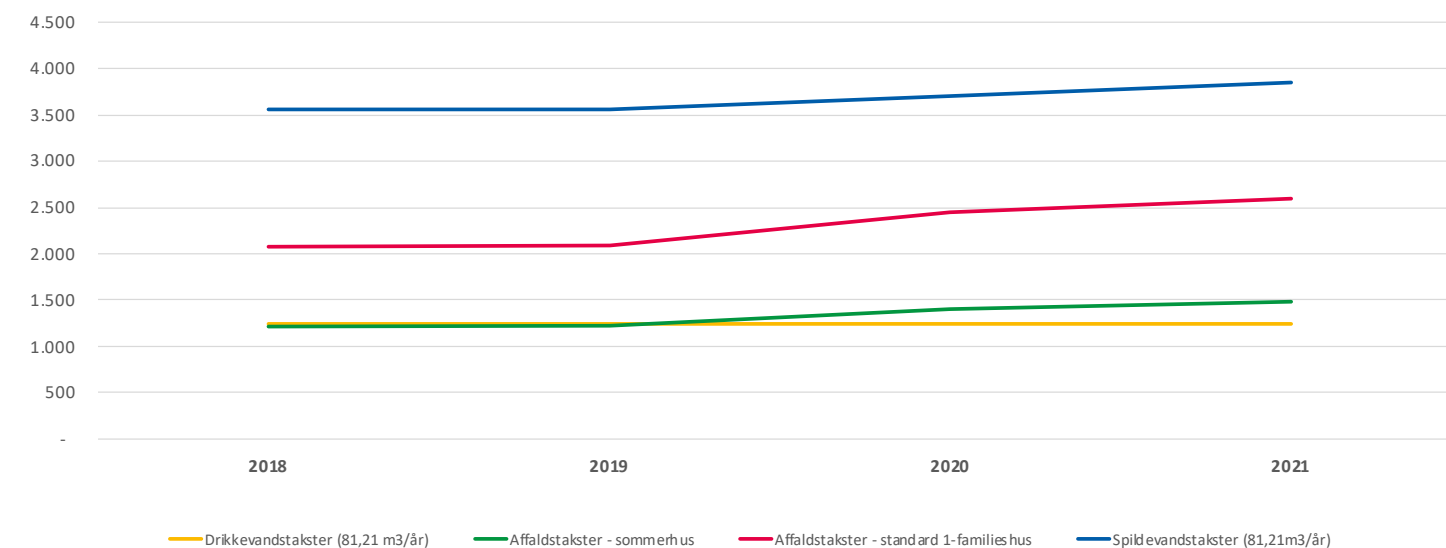

Stabilitet og "hvile i sig selv".

Når vi siger, at vi ønsker at være økonomisk ansvarlige, handler det om, at vi ønsker at have en sund, stabil økonomi. Først og fremmest for at sikre at vores kunder oplever stabile og forsvarlige takster og gebyrer både på kort og på lang sigt. Det er med til at understøtte borgere og de lokale virksomheder. Det ser vi som samfundsansvar.

Vi er underlagt "hvile i sig selv"-princippet, hvilket betyder, at vi hvert år balancerer vores omkostninger og indtægter, så vi går i nul. Skulle vi, mod forventning, få et overskud et år, så tilbagebetales dette enten direkte eller via lavere takster året efter.

Årlige udgifter for en familie

Økonomisk ansvarlighed

Kundeservice

Kundeservice er helt centralt for os. Vi har en meget tæt kontakt til borgerne. Vi har i 2021 haft 152.393 besøgende på vores genbrugsstationer, leveret drikkevand til 1.040 husstande og håndteret spildevand for 12.973 husstande.

Vi har i gennemsnit modtaget ca. 700 opkald i vores borgerservice om måneden.

Vi har i 2021 haft 71 afløbsstop på spildevandsområdet. Disse er registeret, uanset om borgerne har været påvirkede af driftforstyrrelsen. Vi har haft et uplanlagt driftsstop på drikkevandsområdet, der påvirkede en husstand. Det er desværre ikke muligt at sammenligne med de forudgående år på grund af manglende data.

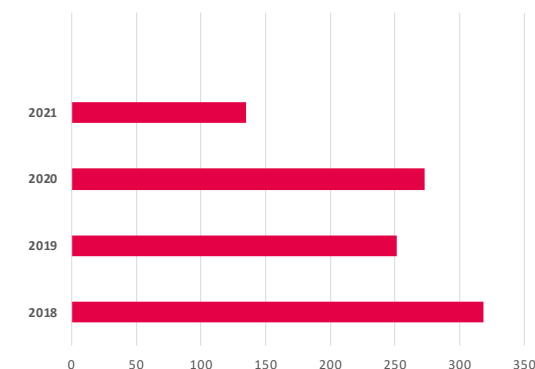
Vi har ikke modtaget reklamationer på vores genbrugspladser. Vi har i 2021 modtaget 135 reklamationer på affaldsindsamlingen, hvilket udgør 0,02 % af de årlige antal planlagte tømninger¹. Antallet af reklamationer i 2021 udgør blot 42% af antallet i 2018.

¹ Regnet med udgangspunkt i Vesthimmerland Forsyning ca. har 900.000 planlagte tømninger årligt.

Det er en udvikling, som vi er stolte af, og som vi vil fokusere på at fastholde og udvikle yderligere. For os handler kundeservice om at kunderne har en god oplevelse når de møder os.

Vi tager samtidigt ansvar for at informere og uddanne borgerne, således de er bedst muligt klædt på til at understøtte den grønne omstilling. Dette gælder i særlig grad i forhold borgernes sortering af affald hjemme og på genbrugsstationen, men ligeledes i forhold til borgernes håndtering af spildevand og beskyttelse af grundvandet.

Reklamationer indsamling

Grønne og bæredygtige indkøb

Det er et strategisk indsatsområde for os at sikre grønne og bæredygtige indkøb. Vi ved at en stor del af den CO₂ som vi udleder, sker ude hos vores underleverandører. Det er det, som betegnes som "scope 3" efter GHG protokollen.

Et estimat er, at udledningen af CO₂e i scope 3 udgør op til 5-10 gange så meget som udledningen i scope 1 og 2. Vi vil i de kommende år arbejde på at kortlægge og minimere CO₂e-aftrykket i scope 3, men rapporterer indtil videre kun på scope 1 og 2. Vi kan dog også stille andre krav end CO₂e-udledning. Vi har eksempelvis valgt at stille krav om 80% genbrugsplast ved indkøbet af nye affaldsspande. Vi har ligeledes fokus på grønne investeringer, arbejdsmiljø og andre miljøhensyn i vores indkøb.

Generelt har vi et stort fokus på at sikre lige og fair adgang for vores leverandører, derfor er vi også en del af Forsyningservice A/S, som blandt andet leverer specialiseret rådgivning til os inden for indkøb og udbud. Det er centralt for os, at vi til enhver tid følger udbudslovgivningen således vores leverandører og omgivelser kan have tillid til, at vi forvalter vores store indkøb ordentligt.

Grønne lån og investeringer

For at understøtte den grønne omstilling vælger Vesthimmerlands Forsyning at optage grønne lån hos Nordea.

Lånene kan karakteriseres som grønne, hvis de lever op til Nordeas Green Bond Framework, hvilket vil sige, at lånet kun kan anvendes til projekter, der bidrager til grøn omstilling.

Forsyningen har eksempelvis optaget et grønt lån ved investeringen i nye affaldsbeholdere. For at kunne optage et grønt lån i denne forbindelse var det et krav, at mindst 80% af affaldsbeholderen bestod af genbrugsplast.

Derudover investerer Vesthimmerlands Forsyning også i grønne obligationer, som skal leve op til statens Green Bond Framework.

Social ansvarlighed

Social ansvarlighed handler for os om vores rolle som en attraktiv og rummelig arbejdsplads, samt om vores rolle i forhold til at understøtte udvikling og rummelighed i det lokalsamfund, som vi er en del af.

En rummelig og attraktiv arbejdsplads med et godt arbejdsmiljø

Vores ambition er, at vi tager socialt ansvar ved at tilbyde adgang til praktik- og ressourceforløb, lærepladser og værksteder. Det stiller store krav til vores faste medarbejdere at tage ansvar for, at nye kolleger integreres og får mulighed for at bidrage, også selvom det er for en afgrænset tidsperiode.

I 2021 var vi generelt set præget af covid-19 pandemien, og af denne grund har vi kun haft mulighed for at tage to i praktikforløb. Vi har i 2021 dog haft en aftale med Jobcenter Himmerland om, at vi skal fungere som et virksomhedscenter, hvilket også gør, at vi årligt stiller 24 praktikpladser til rådighed. Samtidig med at vi bidrager til en afklaring af arbejdsevnen hos en række borgere, er dette også en god rekrutteringskanal for os.

Det er samtidig centralt for os at fastholde og udvikle vores medarbejdere. Vi har en gennemsnitlig anciennitet på ca. 8 år, hvilket vi er stolte af, da vi er en ung

organisation, som er blevet til gennem sammenlægningen af Renovest A/S og Vesthimmerlands Vand A/S i 2018. Vi har fokus på at fastholde medarbejderne, trods de organisatoriske ændringer der er gennemført. Vi lægger ligeledes stor vægt på at tilbyde rummelige ansættelsesvilkår, hvis der er særlige behov. Vi har i 2021 haft ni medarbejdere, som er ansat i ressourceforløb/ansatte på særlige vilkår / §56 (svarende til 11% af alle ansatte). Vi har et særligt fokus på at tilbyde fleksible vilkår til de af vores medarbejdere, som ønsker at nedtrappe på arbejdsmængden, frem mod tilbage-trækning fra arbejdsmarkedet.

Arbejdsmiljø og sikkerhed er et stort fokusområde for os. Det handler blandt andet om forebyggelse og opmærksomhed på potentielt farlige arbejdssituationer. Vi har eksempelvis ikke akkordordninger i affaldsindsamlingen, da vi har erfaring med, at dette ikke bidrager til en øget opmærksomhed på et sikkert arbejdsmiljø

Social ansvarlighed

Arbejds miljø (fortsat)

Vores samlede sygefravær var på 2,86% i 2021². I 2021 har vi registreret 13 arbejdsulykker, hvoraf tre har medført mere end 1 dags fravær. Den hyppigste årsag til arbejdsulykker hos os var faldulykker i glat føre for vores medarbejdere i affaldsindsamlingen. For at undgå disse arbejdsulykker stiller vi blandt andet redskaber, eksempelvis pigsko, til rådighed til vores chauffører, og vi har kampagner på facebook for at minde folk om at rydde sne og salte. Derudover har vi også fokus på, at vi skal indberette "nærvedhændelser", som ligeledes er et godt redskab til at øge opmærksomheden på et sikkert arbejdsmiljø.

Vores rolle i lokalsamfundet

Vi er en aktiv medspiller, når der laves arrangementer i vores lokalområde. Vi har således bidraget med donationer i form af indsamling af skrald, skraldeposer samt stillet beholdere til rådighed for lokale arrangementer – eksempelvis ved Havbro Sognefest, Farsø Træf, Gundestrupspillet og Stafet for Livet i Aars.

² Til sammenligning havde danske kommunale forsyningsvirksomheder i 2021 en fraværprocent på 4,7%, baseret på registreringer fra SIRKA, Kommunernes og Regionernes løndatakontor (<https://www.krl.dk/#/sirka/frav>).

En del af Vesthimmerlands Forsynings indtægter fra salget i genbrugsbutikken, Igenigenbrug, går til at understøtte velgørende og sociale formål. I 2021 har forsyningen doneret et pengebeløb til De Danske Hospitalsklovne.

I tillæg til vores sponsorater understøtter vi også lokalsamfundet gennem vores initiativ Klimaklassen. Formålet med Klimaklassen, som både rummer Skraldeskolen og Spildevandsskolen, er at inspirere og motivere skoleelever til at passe bedre på miljøet på en måde, hvor eleverne tager den nye viden med sig, og inddrager den både i skolen og i hjemmet.

Formidling og undervisning – fra folkeskole til universitet

Vi arbejder med udvikling og uddannelse inden for alle uddannelsesniveauer.

Hos Vesthimmerlands Forsyning prøver vi aktivt at arbejde med udvikling og uddannelse inden for affald og vand. Til det formål har vi blandt andet lavet Klimaklassen. Klimaklassen er et gratis tilbud for elever i 0-6. klasse på kommunens fri- og folkeskoler, som skal inspirere og motivere eleverne til at passe bedre på miljøet. Ønsket er at give eleverne ny viden, som de kan tage med sig både i skolen og i hjemmet.

Klimaklassen består af 2 spor: skraldeskolen og spildevandsskolen. Skraldeskolen har fokus på de yngste elever (0-6. klasse), hvor eleverne lærer om affaldshåndtering, sortering, genbrug og omtanke for miljøet. Derudover har Rebild Kommune forpligtet sig til, at alle deres 4. klasser hvert år skal besøge Skraldeskolen.

Spildevandsskolen har fokus på 4.-6. klasser, hvor eleverne lærer om spildevand, dets kredsløb og rensning af spildevand.

Klimaklassen har haft stor succes, og siden opstarten i 2011 har vi haft over 15.000 børn igennem.

Udover samarbejdet med Folke- og Friskoler i Vesthimmerlands Kommune, så har Vesthimmerlands Forsyning også samarbejde med blandt andet Aalborg Universitet. Dette er blandt andet omkring konkrete udviklingsprojekter, f.eks. et pilotprojekt med indsamling af blød plast i Vester Hornum.

Miljømæssig ansvarlighed

Vi bidrager til, at vi som samfund er miljømæssigt ansvarlige gennem et højt niveau af affaldssortering og spildevandsrensning. Derudover er det naturligvis også centralt for os, at den måde vi løser opgaverne på, er så ressourceeffektiv som mulig. Vi har et ambitiøst mål om, at vi som selskab har en klimaneutral drift i 2030, hvilket gør, at vi har særligt fokus på at sænke vores udledning af klimagasser. Dette mål gælder vores udledning i scope 1 og 2.

CO₂e samlet og for hver forsyningsart

Opgørelsen i denne redegørelse er den første gang, at vi beregner vores udledning af klimagasser. Vi tager udgangspunkt i Erhvervsstyrelsens Klimakompas, som tager udgangspunkt i GHG-protokollen. Vi ser kun på udledningen af klimagasser relateret til scope 1 og scope 2.

Scope 1 omfatter forsyningens direkte udledninger, for eksempel udledning af klimagasser fra egne køretøjer og processer, hvor scope 2 omfatter de indirekte udledninger af klimagasser, for eksempel fra køb af elektricitet.

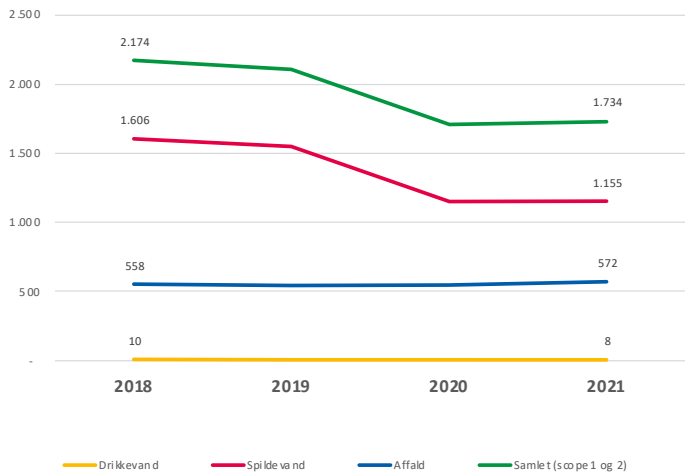
Vores udledning af klimagasser omregnes ved hjælp af Klimakompasset til CO₂-ækvivalenter (CO₂e), og vi benytter os af de emissionsfaktorer, som anvendes i Klimakompasset. Vi har indtil videre valgt ikke at rapportere på udledninger i scope 3 på grund af et begrænset datagrundlag. Bagerst i denne redegørelse er der indsat et afsnit, der beskriver vores metode og antagelser.

Samlet set udledte vi i Vesthimmerlands Forsyning 1.734 ton CO₂e i 2021. Forretningsområdet drikkevand udledte blot 8 ton CO₂e, hvor forretningsområdet affald udledte 572 ton CO₂e og forretningsområdet spildevand udledte 1.155 ton CO₂e. Samlet er udledningen blevet reduceret med ca. 20 % siden 2018, hvilket primært kan tilskrives en væsentlig reduktion i forbrug af elektricitet indenfor spildevandsområdet. De primære kilder til vores udledning af klimagasser er forbrug af elektricitet (her er pumpestationer og renseanlæg de største forbrugere), emission af lattergas fra vores spildevandsrensning, samt brændstofforbrug i vores affaldsindsamling.

Som det fremgår fra tabellen overfor, ser vi, at der har været en mindre stigning i CO₂e-udledningen for affaldsområdet siden 2020. Dette skyldes primært, at der er kommet flere fraktioner, som gør, at der køres

mere, og dermed stiger CO₂e-udledningen. Her er det vigtig at have for øje, at flere fraktioner forøger genanvendelsesprocenten, hvilket ligeledes mindsker CO₂e-udledningen. Denne CO₂e-besparelse påvirker dog ikke vores samlede CO₂e-regnskab, da besparelsen ikke indgår i vores scope 1 og 2.

Vesthimmerlands Forsynings samlede CO₂-udledning i tons

Beregninger baseret på Erhvervsstyrelsens Klimakompas. Se metodeafsnit.

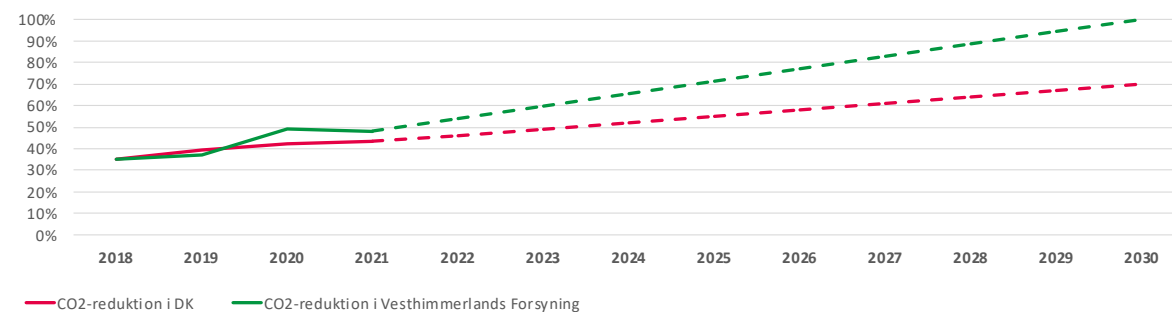
Miljømæssig ansvarlighed

Klimaneutralitet i 2030

At være klimaneutral i 2030 betyder, at vi samlet set ikke udleder CO₂e fra vores drift. I nedenstående graf har vi forsøgt at estimere, hvor ”langt” vi er i forhold til den målsætning. Vi har forudsat, at vi i 2018 som selskab har reduceret vores udledning af klimagasser på niveau med det, som hele Danmark har reduceret siden 1990 (jf. Danmarks Statistik).

Hvis vi ser på kurven, så ligger vi tæt på at have halveret vores samlede udledning, og vi følger næsten den linje, som vil bringe os helt i mål i 2030. Vi forventer at se nogle udsving over årene, men at den gennemsnitlige reduktion følger den fremskrevne linje³. Fremadrettet har vi fortsat fokus på at mindske CO₂-udledning i vores scope 1 og 2, blandt andet ved at lave projekter, som nedbringer niveauet af udledning af lattergas.

CO₂-reduktion – og ambitioner frem mod 2030

³ Vi antager, at Vesthimmerlands Forsyning i 2018 havde reduceret sit CO₂e-aftryk med samme procentdel som Danmark samlet havde reduceret siden 1990. Målet for Danmarks reduktion i 2030 er 70% af niveauet i 1990, vores mål er en 100% reduktion af CO₂e udledning fra vores drift.

Energiforbrug og produktion

Vi har et mål om at basere vores energiforbrug på CO₂e neutrale energikilder. Eksempelvis har vi opsat et mindre solcelleanlæg på renseanlægget i Stistrup, ligesom vi har investeret i biogasproduktion og elproduktion på renseanlægget i Løgstør.

Vi har i 2021 produceret 376.918 Nm³ biogas. Biogassen omsætter vi til varme som vi selv anvender i vores rådnetank (1.587.000 kwh), samt til el som sælges på nettet (239.341 kwh). Vores nettoelforbrug var således i 2021 på 4.174.377 kwh. Vores mål er at dette energiforbrug i 2030 er 100% baseret på CO₂e neutrale energikilder.

Biodiesel i affaldsindsamlingen

Lastbilerne, som anvendes i vores affaldsindsamling, kører på diesel. Vi følger den teknologiske udvikling tæt for at se, om der kommer nye løsninger, der betyder, at vi kan gå over på andre drivmidler. Indtil videre er det vores vurdering, at der ikke findes en moden teknologi, som kan erstatte diesel i vores lastbiler, på grund af det kørselsmønster, som vi har.

Vi forsøger at mindske CO₂e-udledningen ved at kompensere med køb af biodiesel, og ved at køre mere bæredygtigt. Vi har valgt at købe B100 diesel for hele 2021 hos OK, hvilket er et biobaseret alternativt til traditionel dieselolie.

Det drejer sig om 135.000 liter diesel, og det har, ifølge OK's beregninger, reduceret vores udledning af CO₂e med 335 ton, det vil sige over halvdelen af den samlede CO₂e-udledning indenfor affaldsområdet.

Af tekniske årsager kan dette ikke indregnes i vores samlede opgørelse af CO₂e-aftrykket. Vi vil fremover arbejde på en løsning, der sikrer, at vores CO₂e-aftryk afspejles retvisende i opgørelsen.

Metode

Konsulentfirmaet Nexus Konsulenterne har bistået med beskrivelser og beregninger. Vesthimmerlands Forsyning har indsamlet et omfattende datamateriale til brug for redegørelsen. Der er blot rapporteret på udvalgte dele af datamaterialet af formidlingsmæssige hensyn. Datamaterialet er blevet gennemgået og kvalitetssikret på flere workshops mellem konsulenten og Vesthimmerlands Forsyning.

Det er udelukkende selskaber 100% ejet af Vesthimmerlands Forsyning, som indgår. Vi har et driftsansvar for Oudrup deponi, men udledningerne fra det nedlagte deponi er ikke inkluderet i den samlede opgørelse, da deponiet er et fælleskommunalt selskab.

Opgørelser af CO₂e-udledning er et øjebliksbillede og baserer sig på opgørelser for 2021. Der sker løbende en udvikling og præcisering af eksempelvis emissionsfaktorer for klimagasser og Danmarks samlede udledning. Derfor vil fremtidige beregninger og sammenligninger principielt set skulle genberegnes, hvis der sker store ændringer i de bagvedliggende antagelser. Alle beregninger af CO₂e-udledninger baserer sig på værktøjet

Klimakompasset, som er stillet til rådighed af Erhvervsstyrelsen⁴. Værktøjet opdateres årligt og i beregningerne for 2018-2021 er det benyttet for de respektive år. Der rapporteres kun på udledninger relateret til scope 1 og scope 2 jf. GHG protokollen.

Danmarks samlede udledning er baseret på Energistyrelsen Energistatistik for 2021⁵.

Opgørelse af energiforbrug

Det samlede elforbrug er inkluderet. Dog udelades forbrug fra Oudrup Deponi, som ikke er en reel del af Vesthimmerlands Forsyning. Solgt el fratrækkes ikke, idet den solgte el ikke indgår konkret i forsyningens eget forbrug.

Det er valgt af anvende miljødeklaration og de dertil hørende emissionsfaktorer for elforbrug.

Eget produceret varmemeforbrug (til rådnetank) indgår ligeledes ikke. Det skyldes, at produktionen foregår ved brug af biogas, hvorfor udledninger i relation hertil indgår som del af udledninger fra biogas.

Det samlede forbrug af naturgas indgår.

Det samlede forbrug af benzin og diesel indgår. Der er ikke foretaget compensation for indkøb af miljødiesel-certifikat i beregningen, således det metodisk er i overensstemmelse med anvendelse af miljødeklarationen for el. Det er dermed blot den landsdækkende emissionsfaktor for diesel og benzin, der indgår. Den samlede andel biobaserede diesel er landsdækkende under 10%, hvor vi har valgt at købe, hvad der svarer til 100% af vores forbrug.

Estimat på lattergasudledning

Udregning af lattergasemissioner er estimeret via en model fra "Emissionsmonitoring/beregning og minimeringstiltag for lattergas på Marselisborg" af Miljøstyrelsen 2021 (s.12)⁶. Modellen baserer sig på ind- og udløbsspildevandets lattergasemission. Klimakompasets emissionsfaktor på 265 er anvendt.

⁴ <https://klimakompasset.dk/klimakompasset/>

⁵ <https://ens.dk/service/statistik-data-noegletal-og-kort/maanedlig-og-aarlig-energistatistik>

⁶ <https://mst.dk/service/publikationer/publikationsarkiv/2021/mar/emissionsmoniteringberegning-og-minimeringstiltag-for-lattergas-paa-marselisborg-renseanlaeg/>

Vesthimmerlands Forsyning

Stengårdsvej 33, Oudrup

9670 Løgstør

Tlf. 98 68 32 00

info@vhforsyning.dk

vesthimmerlandsforsyning.dk

VESTHIMMERLANDS

FORSYNING